

Datum
2022-12-12
Vår referens
Linda Hassel
Strateg
linda.hassel@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Miljödepartementet - Naturvårdsverkets redovisning Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar STK-2022-1240

Sammanfattning

Miljödepartementet har översänt Naturvårdsverkets redovisning Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar för yttrande. Naturvårdsverket föreslår att ansvaret för tre avfallsströmmar ska förändras. Ärendet har remitterats till miljönämnden och tekniska nämnden som inkommit med yttranden. Stadskontoret instämmer i yttrandena om att det är positivt att det sker ytterligare förtydliganden om gränsdragningar kring ansvarsfrågan för avfallsströmmarna. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Miljödepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Miljödepartementet - Naturvårdsverkets redovisning - Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar
- Naturvårdsverkets redovisning Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar
- Följebrev Remiss från Miljödepartementet - Naturvårdsverkets redovisning - Ansvar för kommunalt avfa
- Miljönämnden beslut 221115 § 201
- Remissvar från miljönämnden
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden 221130 § 283
- G-Tjänsteskrivelse KSAU221219 Remiss från Miljödepartementet - Naturvårdsverkets redovisning Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-12-19

Beslutet skickas till

Naturvårdsverket
Stadskontoret, omvärld- och näringsliv
Miljönämnden
Tekniska nämnden

Ärendet

Miljödepartementet har översänt Naturvårdsverkets redovisning Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar för yttrande. Begreppet kommunalt avfall ersatte begreppet hushållsavfall vid genomförandet av avfallsdirektivet den 1 augusti 2020. Införandet av begreppet kommunalt avfall har inneburit att kommunerna har fått ett utökat ansvar för insamling och behandling av avfall. Vidare har det lett till oklarheter för vissa avfallsströmmar gällande vad som omfattas av begreppet och vem som ansvarar för avfallet i förhållande till hur det var tidigare.

Naturvårdsverket föreslår nu att ansvaret för tre avfallsströmmar ska förändras:

- Avfall från detaljhandeln Förslaget innebär en avgränsad valfrihet för butiker inom detaljhandeln, vilket innebär att de får möjlighet att välja om de vill hantera sitt avfall själva. Möjligheten till valfrihet innebär att kommunen fortsättningsvis har ett ansvar och att de aktörer som inte vill ta hand om sitt eget avfall inte heller behöver göra det.
- Använt matfett Förslaget innebär att insamling och behandling av använt matfett undantas från det kommunala ansvaret.
- Utgrävd jord av invasiva främmande arter Förslaget innebär att kommunerna får ett tydligt ansvar för utgrävda massor med invasiva främmande arter från hushållen.

För övriga undersökta avfallsströmmar föreslår Naturvårdsverket ingen förändring. Det innebär att det kommunala ansvaret kvarstår för matavfall från restauranger och storkök, fett från fettavskiljare, kontorspapper, trädgårds- och parkavfall, grovavfall samt kommunalt avfall från sjukhus.

Ärendet har remitterats till miljönämnden och tekniska nämnden som inkommit med yttranden. Tekniska nämnden har även varit i kontakt med VA SYD. VA SYD kommer även svara direkt till Miljödepartementet.

Tekniska nämndens yttrande

”Tekniska nämnden har inget att erinra gällande de tre förslagen. Nämnden anser att det är positivt att det sker ytterligare förtydliganden om gränsdragningar kring ansvarsfrågan för olika avfallsströmmar. Förslagen innebär inga stora förändringar från den praxis som råder idag vilket är positivt.

Remissens förslag ligger till stor del inom kommunens avfallsansvar enligt miljöbalkens 15 kap., inskrivet i tekniska nämndens reglemente 9 §. Denna del av reglementet är delegerat till VA SYDs avfallsverksamhet. Samråd har skett med VA SYD som har framfört att de i huvudsak ser positivt på Naturvårdsverkets förslag rörande de tre berörda avfallsströmmarna.”

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden hänvisar till den så kallade frivalsutredningen som remitterades under 2021 där miljönämnden bland annat framförde att det finns en risk med att införa ett frival som kan störa den robusthet som finns med att kommunerna kan arbeta långsiktigt och stabilt. Ett frival, ansåg miljönämnden, också kunde undanröja de långsiktiga planeringsförutsättningarna för kommunen.

Miljönämnden är således fortsatt generellt negativ till frival. Miljönämnden anser att både handläggningstiden för anmälan om att nyttja frivalet och för återgång till kommunal hantering bör förlängas avsevärt för att minimera risken för att enskilda avfallsproducenters valfrihet leder till en oacceptabel ekonomisk belastning för hela avfallskollektivet. Miljönämnden ser även en risk för att det blir betydligt svårare och mer tidskrävande att bevaka och utöva tillsyn på de nya avfallsströmmarna, inte minst då det inte finns någon skyldighet att i förväg informera om det sker ett byte av avfallstransportör efter att frivalet nyttjats.

Miljönämnden bedömer vidare att undanta använt matfett från kommunernas ansvar varken förändrar situationen för kommunernas avfallshantering eller tillsyn av den samma då endast fett från fettavskiljare hanteras av Malmö kommun.

Miljönämnden är dock positiva till att det bedrivs ett arbete att hitta lösningar på att hantera problemen med utbredningen av invasiva arter. Nämnden är även positiv till att det införs en anmälningsplikt för återvinning av avfall som innehåller invasiva arter och att avfallet måste klassas. Miljönämnden anser vidare att ansvaret bör ligga på kommunen då en icke fungerande hantering kan få stora konsekvenser.

Miljönämnden informerar att om föreslagna förändringar genomförs kommer de lokala avfallsföreskrifterna behöva redigeras.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i miljönämnden och tekniska nämndens yttranden om att det är positivt att det sker ytterligare förtydliganden om gränsdragningar kring ansvarsfrågan för olika avfallsströmmar. Tekniska nämnden och VA SYD har inte några större invändningar mot förslaget. Miljönämnden är fortsatt kritisk till frival då nämnden ser risker med att inte ha en ansvarig organisationsnivå (ex kommun) och att det dessutom blir svårare för en tillsynsmyndighet att utföra sin tillsyn. I yttrandet i ärendet STK-2021-917 *Remiss från Miljödepartementet - Åga avfall - en del av den cirkulära ekonomin (SOU 2021:24)* så framförde Malmö stad att det i den utredningen inte fanns något som visar på att frival kommer bidra till utvecklingen av nya insamlingslösningar eller kunna driva utveckling och innovation som bidrar till tydliga systemförändringar. Stadskontoret instämmer i miljönämndens farhågor för en bransch där det finns många oseriösa aktörer.

Stadskontoret instämmer i vikten av att hitta lösningar på att det införs en anmälningsplikt för återvinning av avfall som innehåller invasiva arter och att avfallet måste klassas. Här instämmer stadskontoret med miljönämnden om att ansvaret i detta fall bör ligga på kommunen, särskilt innan allt regelverk och klassningskoder kommit på plats och prövats.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör